

Warszawa, 30. 10. 25

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.501.12.2023.PKR

Trybunał Konstytucyjny

w Warszawie

sygn. akt K 2/23

Pismo procesowe Rzecznika Praw Obywatelskich

Działając na podstawie art. 63 ust. 2 ustawy z 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (tekst jednolity, Dz. U. z 2019 r. poz. 2393) oraz art. 16 ust. 2 pkt 3 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity, Dz.U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.), wycofuję zgłoszenie udziału w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym w sprawie o sygn. akt K 2/23 wraz ze stanowiskiem Rzecznika Praw Obywatelskich z dnia 17 lutego 2023 roku.

Powodem wycofania jest powzięcie wiadomości¹, że w składzie orzekającym w niniejszej sprawie zasiada osoba wybrana na stanowisko sędziego TK z naruszeniem

¹ <https://trybunal.gov.pl/postepowanie-i-orzeczenia/wokanda/art/jawnosc-oswiadczen-majatkowych-sedziow-i-asesorow-sadowych-oraz-obowiazek-informowania-o-stanie-majatkowym-objetym-malzenska-wspolnoscia-majatkowa>: 1, dostęp: 23.10.2025 r.

art. 194 ust. 1 Konstytucji, to jest na miejsce już obsadzone przez Sejm VII kadencji, co wynika z wyroków TK z dnia 3 grudnia 2015 r. (K 34/15), z dnia 9 grudnia 2015 r. (K 35/15), z dnia 11 sierpnia 2016 r. (K 39/16), a także z wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie Xero Flor w Polsce Sp. z o.o. przeciwko Polsce (skarga nr 4907/18) oraz z dnia 14 grudnia 2023 r. w sprawie M. L. przeciwko Polsce (skarga nr 40119/21).

Okoliczność ta została formalnie stwierdzona przez Sejm RP w uchwale z dnia 6 marca 2024 roku². Sejm RP jako organ konstytucyjnie upoważniony do dokonywania wyboru sędziów TK we wskazanej uchwale stwierdził m.in., że uchwała z dnia 26 stycznia 2018 roku w sprawie wyboru Pana Jarosława Wyrembaka na sędziego Trybunału jest pozbawiona mocy prawnej.

Po dokonaniu analizy treści i znaczenia prawnego uchwały Sejmu z dnia 6 marca 2024 roku, RPO doszedł do wniosku, że uchwałę tę należy częściowo traktować jako akt wydany na podstawie art. 190 ust. 4 Konstytucji, służący wykonaniu orzeczeń TK, którego skutkiem było wzruszenie uchwał Sejmu o wyborze do TK sędziów: Bronisława Sitka, Andrzeja Sokali, Mariusza Muszyńskiego, Henryka Ciocha, Lecha Morawskiego, Justyna Piskorskiego i Jarosława Wyrembaka.

Zgodnie ze wskazanym przepisem Konstytucji: „orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane prawomocne orzeczenie sądowe, ostateczna decyzja administracyjna lub rozstrzygnięcie w innych sprawach, stanowi podstawę do wznowienia postępowania, uchylecia decyzji lub innego rozstrzygnięcia na zasadach i w trybie określonych w przepisach właściwych dla danego postępowania”. Uchwały Sejmu RP o wyborze sędziów TK na stanowiska już

² Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 6 marca 2024 r. w sprawie usunięcia skutków kryzysu konstytucyjnego lat 2015-2023 w kontekście działalności Trybunału Konstytucyjnego (M.P. poz. 198).

zajęte przez sędziów wybranych przez Sejm VII kadencji (tj. Romana Hausera, Andrzeja Jakubeckiego i Krzysztofa Ślebzaka) należy uznać za „rozstrzygnięcia” w rozumieniu powyższego przepisu Konstytucji. Zostały one wydane na podstawie norm prawnych, których niekonstytucyjność została potwierdzona w wyrokach TK o sygn. akt K 34/15 i K 35/15. Ponadto w wyroku o sygn. akt K 39/16 TK stwierdził niezgodność z Konstytucją normy prawnej o treści przewidującej dopuszczenie do orzekania trzech osób wybranych do TK na stanowiska już zajęte przez sędziów wybranych przez Sejm VII kadencji. Działając na podstawie art. 190 ust. 4 Konstytucji, Sejm RP był upoważniony do podjęcia czynności służących wykonaniu wskazanych wyżej orzeczeń TK.

Z tych przyczyn uchwała Sejmu RP z dnia 6 marca 2024 r. – w części, w jakiej odnosi się do wskazanej wyżej uchwały Sejmu o wyborze sędziego TK – powinna być uznana za akt wydany bezpośrednio na podstawie art. 190 ust. 4 Konstytucji, którego skutkiem jest wyeliminowanie tych uchwał z obrotu prawnego, co z kolei ma znaczenie z punktu widzenia prawidłowości obsadzenia składu orzekającego TK.

Wskazanych wyżej skutków, wywołanych uchwałą Sejmu RP z dnia 6 marca 2024 r. – w części, w jakiej odnosiła się ona do uchwały Sejmu o wyborze sędziego TK – nie podważył wyrok TK z dnia 28 maja 2024 r., sygn. akt U 5/24. Wynika to z faktu, że w świetle Konstytucji wyrok TK nie anuluje ani nie unieważnia z mocy prawa skutków wywołanych przez akt uznany za niekonstytucyjny w okresie poprzedzającym wydanie wyroku (zob. np. wyrok TK z dnia 24 listopada 2003 r., sygn. akt K 26/03, dot. podstaw prawnych powołania członka Rady Polityki Pieniężnej, oraz wyrok TK z dnia 23 marca 2006 r., sygn. akt K 4/06, dot. wygaszenia kadencji członków Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji). Przewidziany w uchwale Sejmu z dnia 6 marca 2024 r. skutek polegający na wzruszeniu uchwał Sejmu o wyborze sędziów TK nastąpił z dniem wejścia w życie tej uchwały, a więc z dniem jej ogłoszenia w Monitorze Polskim, tj. dnia 11 marca 2024 r. Dlatego też wyrok TK o sygn. akt U 5/24 nie mógł automatycznie spowodować

anulowania czy unieważnienia skutków, jakie uchwała Sejmu z dnia 6 marca 2024 r. wywołała w odniesieniu do uchwał Sejmu o wyborze sędziów TK.

Do powyższego należy dodać, że udział w składzie orzekającym TK osoby nieuprawnionej do orzekania może doprowadzić do naruszenia wolności i praw przewidzianych w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka, a tym samym do naruszenia nakazu przestrzegania przez Rzeczpospolitą Polską wiążącego ją prawa międzynarodowego (art. 9 Konstytucji). Wynika to przede wszystkim z cyt. wyżej wyroku ETPC w sprawie M.L. przeciwko Polsce.

Mając na względzie wszystkie powyższe okoliczności, zdecydowałem o nieuczestniczeniu w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym w sprawie o sygn. akt K 2/23.

Marcin Wiącek
(-) podpis na oryginale